

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/102/90/94

REPRYWATYZACJA I ODSZKODOWANIA ZA MIENIE ZABUŻAŃSKIE I POŻYDOWSKIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Problem reprivatyzacji - choć wciąż nie rozwiązany - absorbuje ostatnio opinię publiczną. Jest to kwestia dosyć skomplikowana, nie tylko ze względów prawnych, ale także dlatego, że często wchodzi tu w grę odmienne interesy różnych grup społecznych.

Dodatkowo pojawia się sprawa odszkodowań za mienie pozostawione przez Polaków na Wschodzie po 1945 roku. Zagadnienia te były jednym z tematów majowego badania CBOS¹.

Stosunek do reprivatyzacji

Stopień społecznej aprobaty reprivatyzacji - tzn. zwrotu byłym właścicielom przedsiębiorstw i gruntów, które zostały przejęte przez państwo w okresie Polski Ludowej - prawie się nie zmienił w ciągu ostatnich dwóch lat². Obecnie ponad połowa badanych uważa się za zwolenników reprivatyzacji, jej przeciwnicy stanowią jednak również znaczną grupę osób (por. tab. 1).

Tabela 1

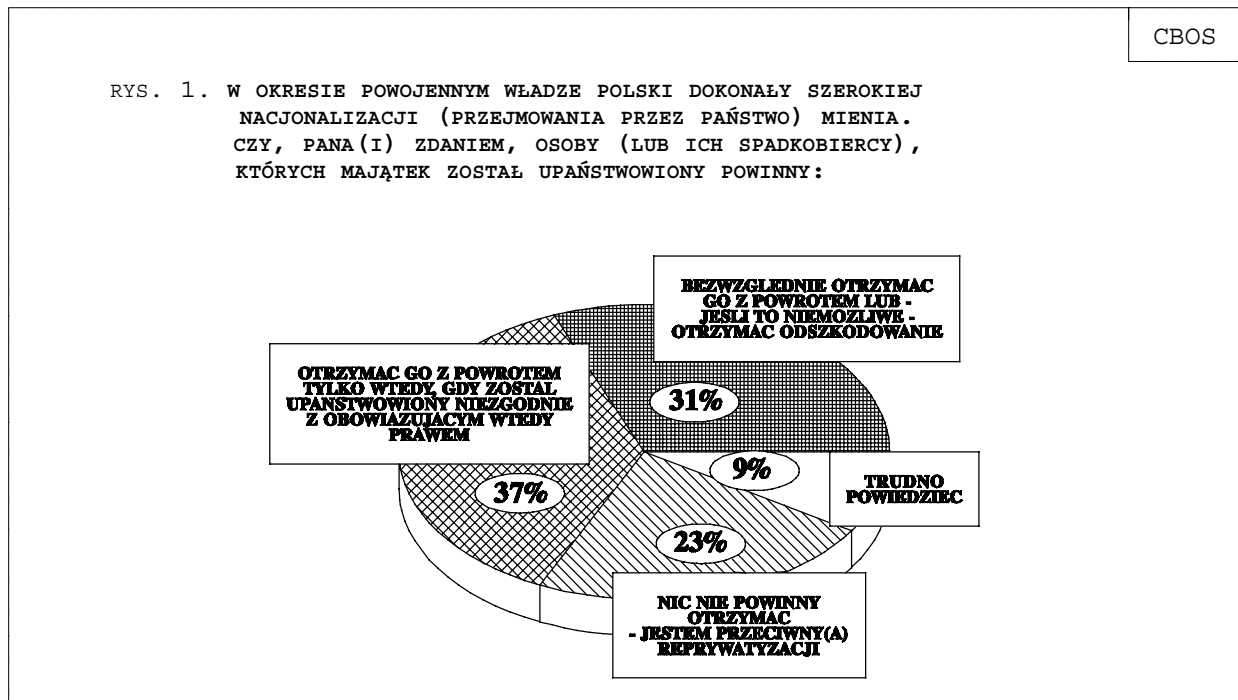
w procentach

Wiele dyskutuje się o możliwości reprivatyzacji, tzn. zwrotu byłym właścicielom przedsiębiorstw i gruntów, które zostały przejęte przez państwo w okresie Polski Ludowej. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zwolennikiem czy też przeciwnikiem przeprowadzenia reprivatyzacji?	Wskazania respondentów według terminów badań:		
	III '91	XI '92	V '94
Jestem zwolennikiem	64	53	56
Jestem przeciwnikiem	28	41	41
Trudno powiedzieć	8	6	3

¹ Badanie "Co o tym myślisz?" zrealizowano w dniach 7-10 maja '94 na 1219-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

² Por. komunikat CBOS "Opinia publiczna o reprivatyzacji", grudzień '92.

W inaczej sformułowanym pytaniu zdecydowany sprzeciw wobec reprzywatyzacji wyraziło znacznie mniej badanych (rys. 1). Różnice tłumaczyć można jedynie odmiennym brzmieniem pytania. W pierwszym przypadku mowa była o mieniu większej wartości, w drugim natomiast - o szerokiej nacjonalizacji (przejmowaniu przez państwo) mienia. W zasadzie można więc uznać za prawdziwych przeciwników reprzywatyzacji tylko około jednej czwartej społeczeństwa.

Badani najbardziej akceptują zwrot małych przedsiębiorstw, największy sprzeciw budzi natomiast zwrot dużych zakładów przemysłowych i majątków ziemskich.

W porównaniu z listopadem '92 nie zmienił się stosunek badanych do reprzywatyzacji różnego typu znacjonalizowanego mienia, z wyjątkiem mieszkań i domów oraz majątków ziemskich, bowiem w tym przypadku wzrosła akceptacja reprzywatyzacji (tab. 2).

Tabela 2

w procentach

Czy należałoby reprivatyzować:	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	XI '92	V '94	XI '92	V '94	XI '92	V '94
Młyny, tartaki, cegielnie itp.	78	75	17	21	4	5
Zakłady rzemieślnicze	76	75	17	20	6	5
Sklepy	73	73	21	22	6	6
Apteki	69	70	24	24	7	6
Mieszkania, domy, nieruchomości	56	63	35	31	9	6
Hotele	62	62	28	30	10	7
Małe zakłady przemysłowe	62	61	29	33	8	6
Zamki, pałace	41	42	50	51	9	8
Majątki ziemskie	38	42	53	50	9	7
Duże zakłady przemysłowe	30	32	61	60	9	8

Reprivatyzacja spotyka się na ogół z akceptacją większości ankietowanych, jedynie zwrot dużych zakładów przemysłowych, majątków ziemskich oraz zamków i pałaców ma więcej przeciwników niż zwolenników.

Akceptacji reprivatyzacji (niezależnie od rodzaju mienia) sprzyja młody wiek, wyższe wykształcenie i zamieszkiwanie w większym mieście. Najwięcej jej przeciwników jest natomiast wśród badanych z wykształceniem podstawowym oraz mieszkańców wsi i miast do 20 tys. ludności.

Aprobata reprivatyzacji różnego rodzaju majątku wynika w pewnym stopniu z partykularnych interesów grupowych. Respondenci akceptują ją, jeśli nie godzi ona w ich realne lub wymaginowane interesy. Rolnicy indywidualni najczęściej sprzeciwiają się reprivatyzacji majątków ziemskich oraz zamków i pałaców, natomiast robotnicy - reprivatyzacji przedsiębiorstw. Najbardziej proreprivatyzacyjne stanowisko zajmują przedstawiciele prywatnej inicjatywy.

Na stosunek do reprivatyzacji w ogóle i poszczególnych jej aspektów wpływają także poglądy polityczne. Najwięcej przeciwników jest wśród badanych o orientacji lewicowej, najwięcej zwolenników - wśród ankietowanych o poglądach prawicowych³.

Reprivatyzacja najprawdopodobniej obejmie tylko mienie znacjonalizowane w sposób naruszający prawo obowiązujące w pierwszych latach Polski Ludowej. Wydaje się, że jest to w pewnym stopniu zgodne z oczekiwaniami społecznymi, gdyż respondenci bardziej aprobują reprivatyzację mienia upaństwowionego niezgodnie z obowiązującym wówczas prawem niż zwrot wszystkich upaństwowionych majątków prywatnych.

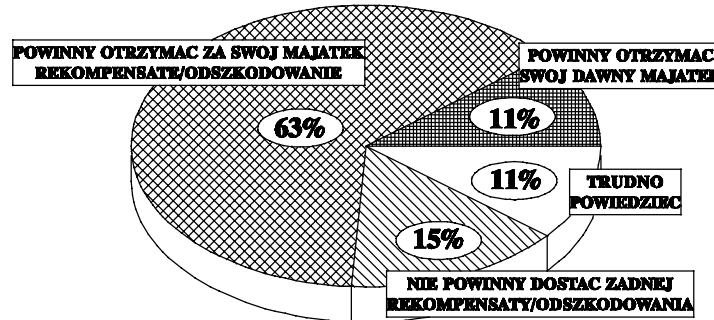
Odszkodowania za mienie zabużańskie

Ostatnio mówi się także o potrzebie rekompensaty dla osób, których majątek pozostał na terytorium byłego Związku Radzieckiego. Zdaniem większości ankietowanych, osoby (lub ich spadkobiercy), których nieruchomości pozostały na Wschodzie, powinny otrzymać za nie rekompensatę lub odzyskać swój dawny majątek. Przeciwno jakimkolwiek odszkodowaniom jest co siódmy respondent.

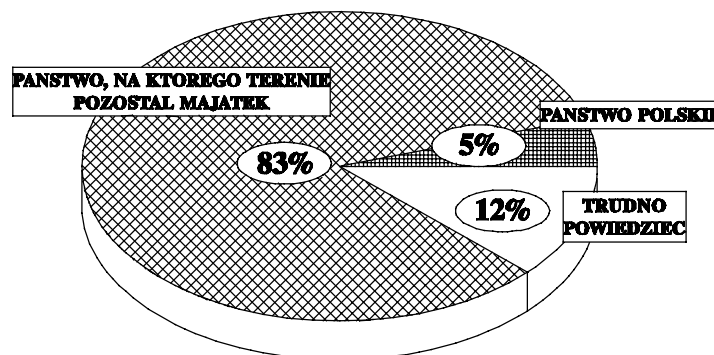
³ Por. tabele aneksowe.

RYS. 2. MÓWI SIĘ O POTRZEBIE REKOMPENSATY DLA OSÓB, KTÓRYCH MAJĄTEK (NIERUCHOMOŚCI) POZOSTAŁ NA TERYTORIUM BYŁEGO ZWIĄZKU RADZIECKIEGO. CZY, PANA(I) ZDANIEM, OSOBY (LUB ICH SPADKOBIERCY), KTÓRYCH MAJĄTEK POZOSTAŁ NA WSCHODZIE:

Ankietowani, którzy nie zadeklarowali się jako przeciwnicy odszkodowań dla repatriantów, w zdecydowanej większości wyrazili przekonanie, że rekompensatę za mienie zabużańskie powinno dać państwo, na którego terenie pozostał majątek, a tylko co dwudziesty badany uważa, że - państwo polskie. Co ósmy respondent nie ma zdania w tej kwestii.

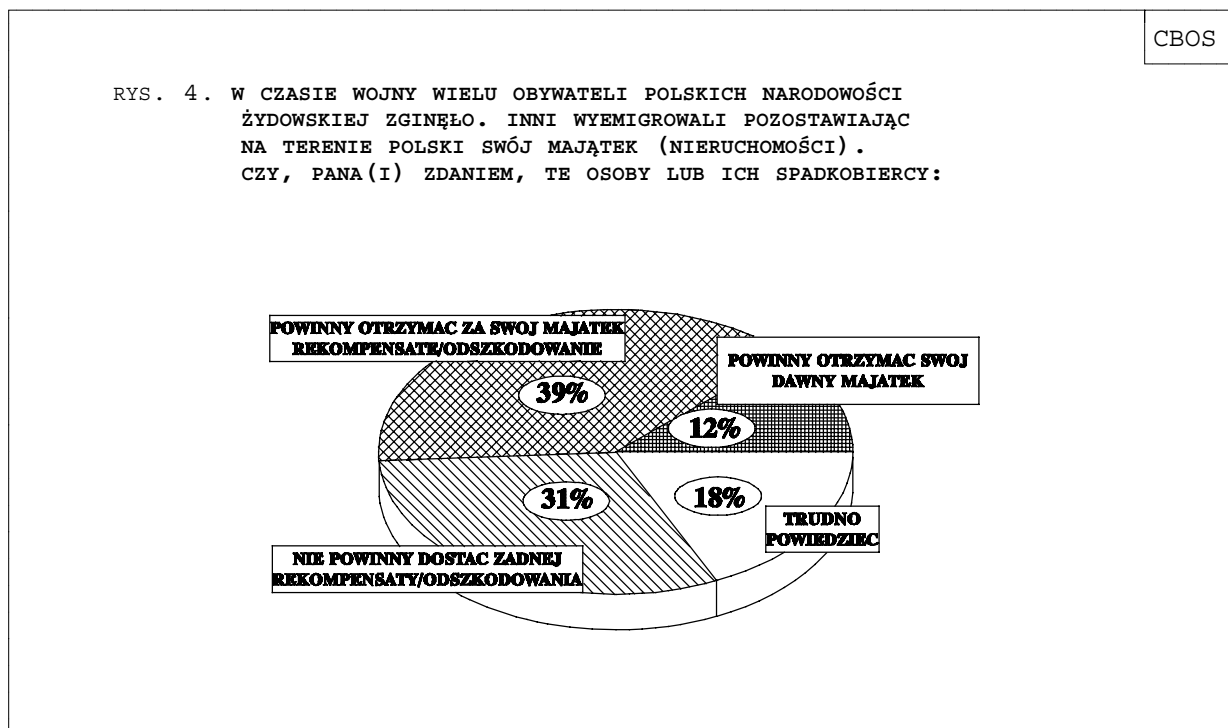
RYS. 3. KTO, PANA(I) ZDANIEM, POWINIEN DAĆ TYM LUDZIOM TAKIE ODSZKODOWANIE/REKOMPENSATĘ?

W związku z tym, że tak duża część ankietowanych oczekiwałaby odszkodowań za mienie zabużańskie z zagranicy, nie wiadomo, jak przyjęta może być ewentualna decyzja o ich realizacji przez władze polskie.

Odszkodowania za mienie żydowskie

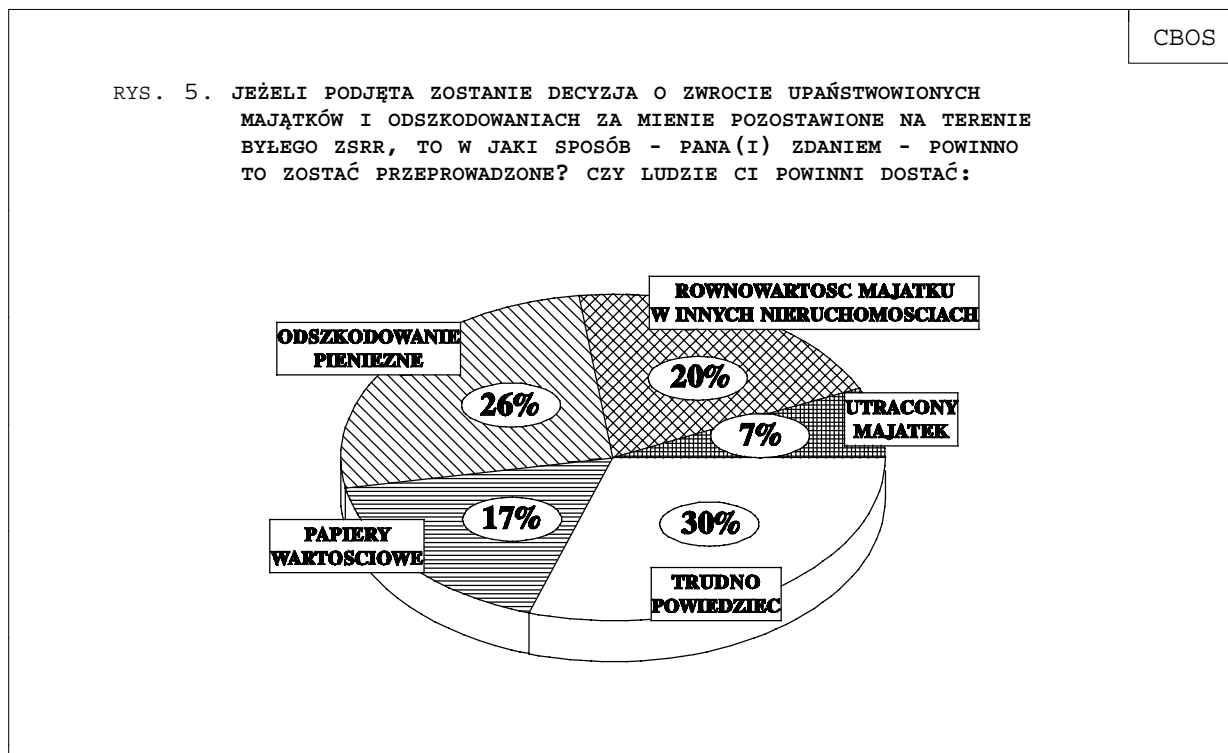
Część przejętych przez państwo po wojnie lub użytkowanych przez ludzi majątków to mienie żydowskie. Reprywatyzacja będzie dotyczyć prawdopodobnie także tych nieruchomości. Przeciwno zwrotowi mienia obywateli polskich pochodzenia żydowskiego opowiada się prawie jedna trzecia ankietowanych. Znaczna część nie ma w tej kwestii zdania, pozostali są częściej zwolennikami wypłaty odszkodowań niż zwrotu majątków.

Im niższe wykształcenie badanych, tym więcej przeciwników zwrotu mienia żydowskiego.

W jaki sposób reprivatyzować?

Jeżeli decyzja o zwrocie upaństwowionych majątków i odszkodowaniach za mienie pozostawione na terenie byłego ZSRR zostanie podjęta, to - zdaniem badanych - ich właściciele (lub spadkobiercy) powinni dostać przede wszystkim odszkodowania pieniężne lub równowartość tego majątku w innych nieruchomościach, np. ziemię po zlikwidowanych PGR-ach czy mieszkania pozostawione przez Armię Czerwoną. Zwrot majątku w naturze i rekompensata w postaci papierów wartościowych (np. akcje prywatyzowanych przedsiębiorstw, świadectwa udziałowe Programu Powszechnej Prywatyzacji) spotkały się z mniejszym poparciem badanych. Prawie jedna trzecia badanych nie ma zdania w tej kwestii.

W porównaniu z listopadem '92 zmniejszyła się (o 9 punktów procentowych) akceptacja zwrotu znacjonalizowanego mienia w naturze, wzrosła natomiast - rekompensaty w gotówce (o 21 punktów procentowych) i w postaci tzw. mienia zastępczego (o 12 punktów)⁴.

⁴ Dokładnych porównań nie można dokonać ze względu na odmienne sformułowanie pytań.

★

★   ★

Stopniowo maleje niewiedza na temat reprivatyzacji - coraz więcej osób potrafi zająć stanowisko w sprawach z nią związanych.

Społeczeństwo popiera reprivatyzację, jednak nie w formie zwrotu znacjonalizowanego majątku w naturze.

Większość ankietowanych uważa, że repatrianci powinni otrzymać odszkodowania za majątek pozostawiony poza granicami kraju od państwa, na terenie którego się znajdował.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płoćkie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Wiele dyskutuje się o możliwości reprivatyzacji, tzn. zwrotu byłym właścicielom przedsiębiorstw i gruntów, które zostały przejęte przez państwo w okresie Polski Ludowej. Czy, ogólnie biorąc, jest Pan(i) zwolennikiem czy też przeciwnikiem przeprowadzenia reprivatyzacji?

	Zwolenni- kiem	Przeciwni- kiem	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	41	3	1216
Płeć				
Meężczyźni	60	38	2	573
Kobiety	52	44	4	643
Wiek				
do 24 lat	63	34	2	164
25-34	47	49	4	198
35-44	54	42	3	289
45-54	54	43	3	186
55-64	59	36	5	166
65 lat i więcej	59	39	2	210
Miejsce zamieszkania				
Wieś	55	43	2	458
Miasto do 20 tys.	38	57	5	113
od 21 do 40 tys.	56	38	6	120
41-100 tys.	55	41	4	127
101-500 tys.	63	35	2	198
501 tys. i więcej mieszk.	61	37	2	199
Region				
Północny	60	38	2	134
Zachodni	39	60	2	133
Środkowozachodni	48	48	4	181
Środkowy	65	32	3	217
Wschodni	51	46	3	146
Południowo-wschodni	56	42	3	192
Południowo-zachodni	65	31	4	213
Wykształcenie				
Podstawowe	58	40	3	422
Zasadnicze zawodowe	52	45	2	336
Średnie	53	43	4	365
Wyższe	69	27	4	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	68	26	6	78
Prac. umysł. niż. szczebla	48	50	2	109
Pracownicy fiz. - umysł.	43	50	7	60
Robotnicy wykwalifikowani	53	47	1	127
Robotnicy niewykwalifik.	48	52	0	68
Rolnicy	55	41	4	88
Prywatni przedsiębiorcy	82	16	2	39
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	59	38	3	416
Uczniowie i studenci	81	16	4	52
Bezrobotni	41	53	5	91
Gospodynie domowe i inni	51	47	2	87
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	48	49	4	188
750 tys. - 1249 tys.	52	45	3	300
1250 tys. - 1749 tys.	55	42	3	227
1750 tys. - 2249 tys.	61	35	4	218
2250 tys. i powyżej	62	35	3	255
Ocena własnych war. mater.				
Złe	51	47	2	513
Średnie	55	40	5	490
Dobre	69	30	1	210
Zainteresowanie polityką				
Duże	51	47	2	144
Średnie	58	39	4	497
Małe lub żadne	55	42	3	575
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	36	3	89
Raz w tygodniu	56	41	3	719
Kilka razy w roku	52	44	3	278
W ogóle nie uczestniczy	61	38	1	127
Poglądy polityczne				
Lewica	45	55	0	204
Centrum	54	42	3	377
Prawica	69	28	3	285
Trudno powiedzieć	53	42	4	350

Tabela 2. W okresie powojennym władze Polski dokonały szerokiej nacjonalizacji (przejmowania przez państwo) mienia. Czy, Pana(i) zdaniem, osoby (lub ich spadkobiercy), których majątek został upaństwowiony, powinny:
 1 - bezwzględnie otrzymać go z powrotem lub - jeśli jest to niemożliwe - otrzymać odszkodowanie; 2 - otrzymać go z powrotem tylko wtedy, gdy został upaństwowiony niezgodnie z obowiązującym wtedy prawem;
 3 - nic nie powinny otrzymać - jestem przeciwny(a) reprivatyzacji (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	38	23	8	1211
Płeć					
Mężczyźni	33	39	21	6	571
Kobiety	28	36	25	11	640
Wiek					
do 24 lat	32	35	16	17	164
25-34	33	38	25	4	195
35-44	30	38	26	6	289
45-54	25	45	22	9	186
55-64	32	39	24	5	166
65 lat i więcej	32	32	24	12	209
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	39	24	12	456
Miasto do 20 tys.	19	44	31	6	109
od 21 do 40 tys.	41	27	23	9	120
41-100 tys.	35	38	17	10	127
101-500 tys.	33	38	23	5	197
501 tys. i więcej mieszk.	40	37	20	3	201
Region					
Północny	35	34	25	5	135
Zachodni	24	37	30	9	129
Środkowozachodni	20	48	25	8	181
Środkowy	43	27	21	9	218
Wschodni	27	34	33	6	143
Południowo-wschodni	24	44	20	12	192
Południowo-zachodni	37	39	15	9	213
Wykształcenie					
Podstawowe	29	35	25	12	417
Zasadnicze zawodowe	30	40	23	7	337
Średnie	32	37	23	8	363
Wyższe	35	46	16	2	94
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	34	52	11	3	78
Prac. umysł. niż. szczebla	24	42	26	8	108
Pracownicy fiz.- umysł.	31	40	23	6	60
Robotnicy wykwalifikowani	29	34	33	4	126
Robotnicy niewykwalifik.	28	41	23	8	69
Rolnicy	25	40	27	8	87
Prywatni przedsiębiorcy	41	53	7	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	31	36	23	10	413
Uczniowie i studenci	35	32	11	22	52
Bezrobotni	33	34	22	11	89
Gospodynie domowe i inni	35	29	29	7	87
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys. zł	30	35	24	12	184
750 tys. - 1249 tys.	29	35	28	9	300
1250 tys. - 1749 tys.	27	40	23	10	227
1750 tys. - 2249 tys.	36	35	21	8	217
2250 tys. i powyżej	32	46	20	2	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	32	31	28	8	508
Średnie	29	40	21	10	490
Dobre	32	48	15	5	209
Zainteresowanie polityką					
Duże	27	43	24	6	145
Średnie	32	44	19	5	496
Małe lub żadne	31	31	26	12	571
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	32	34	22	12	89
Raz w tygodniu	32	37	22	9	716
Kilka razy w roku	26	40	27	8	278
W ogóle nie uczestniczy	34	39	22	4	126
Poglądy polityczne					
Lewica	17	45	34	4	203
Centrum	32	37	24	7	374
Prawica	36	46	15	3	284
Trudno powiedzieć	33	28	22	17	350

Tabela 3. W czasie wojny wielu obywateli polskich narodowości żydowskiej zginęło. Inni wyemigrowali pozostawiając na terenie Polski swój majątek (nieruchomości). Czy, Pana(i) zdaniem, te osoby lub ich spadkobiercy:
1 - powinny otrzymać swój dawny majątek; 2 - powinny otrzymać za swój majątek rekompensatę/odszkodowanie; 3 - nie powinny dostać żadnej rekompensaty/odszkodowania

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	39	31	18	1218
Płeć					
Mężczyźni	9	42	33	16	575
Kobiety	14	37	30	19	643
Wiek					
do 24 lat	13	40	22	25	164
25-34	12	46	29	13	197
35-44	8	41	35	16	291
45-54	12	42	29	16	187
55-64	14	37	37	12	166
65 lat i więcej	13	29	33	25	210
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	31	35	23	459
Miasto do 20 tys.	9	33	41	17	113
od 21 do 40 tys.	15	41	31	13	120
41-100 tys.	11	48	23	18	127
101-500 tys.	10	48	30	12	198
501 tys. i więcej mieszk.	15	46	25	15	201
Region					
Północny	10	42	35	13	135
Zachodni	5	38	44	12	133
Środkowo-zachodni	11	48	30	12	181
Środkowy	15	39	24	21	218
Wschodni	8	35	34	22	146
Południowo-wschodni	8	38	35	18	192
Południowo-zachodni	19	35	23	23	213
Wykształcenie					
Podstawowe	12	30	35	22	422
Zasadnicze zawodowe	12	41	31	16	337
Średnie	11	45	29	15	365
Wyższe	13	49	24	14	94
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	53	19	15	78
Prac.umysł.niż.szczebla	5	50	34	10	109
Pracownicy fiz.- umysł.	15	41	31	14	60
Robotnicy wykwalifikowani	7	47	32	14	127
Robotnicy niewykwalifik.	15	36	36	13	69
Rolnicy	9	29	43	19	88
Prywatni przedsiębiorcy	19	61	13	6	40
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	13	32	33	22	416
Uczniowie i studenci	15	36	23	25	52
Bezrobotni	4	36	39	21	91
Gospodynie domowe i inni	20	41	23	15	87
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys.zł	11	33	34	22	188
750 tys. - 1249 tys.	11	38	32	20	300
1250 tys. - 1749 tys.	12	39	29	20	228
1750 tys. - 2249 tys.	12	43	32	13	219
2250 tys. i powyżej	13	43	30	14	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	39	33	17	513
Średnie	10	37	32	21	492
Dobre	19	45	25	10	210
Zainteresowanie polityką					
Duże	9	45	34	13	145
Średnie	13	47	28	12	498
Małe lub żadne	11	31	34	24	575
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	39	26	20	89
Raz w tygodniu	12	37	32	19	719
Kilka razy w roku	9	40	33	18	281
W ogóle nie uczestniczy	14	50	26	9	127
Poglądy polityczne					
Lewica	11	39	41	9	204
Centrum	7	42	34	17	378
Prawica	15	44	29	12	286
Trudno powiedzieć	15	32	25	29	350

Tabela 4. Mówi się o potrzebie rekompensaty dla osób, których majątek (nieruchomości) pozostał na terytorium byłego Związku Radzieckiego. Czy, Pana(i) zdaniem, osoby lub ich spadkobiercy, których majątek pozostał na Wschodzie:
1 - powinny otrzymać swój dawny majątek; 2 - powinny otrzymać za swój majątek rekompensatę/odszkodowanie; 3 - nie powinny dostać żadnej rekompensaty/odszkodowania

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	63	15	11	1218
Płeć					
Mężczyźni	10	67	13	10	575
Kobiety	13	59	16	12	643
Wiek					
do 24 lat	14	63	12	10	164
25-34	9	68	13	10	198
35-44	8	66	16	10	291
45-54	10	66	13	11	187
55-64	15	59	16	10	166
65 lat i więcej	14	53	17	15	210
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	58	15	14	459
Miasto do 20 tys.	10	58	23	8	113
od 21 do 40 tys.	9	73	7	12	120
41-100 tys.	11	69	11	10	127
101-500 tys.	10	63	16	11	198
501 tys. i więcej mieszk.	12	68	14	6	201
Region					
Północny	7	68	13	11	135
Zachodni	3	66	25	6	133
Środkowo-zachodni	7	66	18	9	181
Środkowy	15	63	13	9	218
Wschodni	7	68	8	17	146
Południowo-wschodni	13	59	15	13	192
Południowo-zachodni	21	55	12	12	213
Wykształcenie					
Podstawowe	16	58	13	13	422
Zasadnicze zawodowe	11	64	14	12	338
Średnie	8	65	18	9	365
Wyższe	7	74	11	7	94
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	4	80	10	5	78
Prac.umysł.niż.szczebla	6	61	24	9	109
Pracownicy fiz.- umysł.	13	61	19	8	60
Robotnicy wykwalifikowani	4	72	14	10	127
Robotnicy niewykwalifik.	23	58	9	10	69
Rolnicy	3	67	12	17	88
Prywatni przedsiębiorcy	14	78	2	7	40
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	15	57	16	12	416
Uczniowie i studenci	13	74	11	3	52
Bezrobotni	14	55	16	16	91
Gospodynie domowe i inni	14	63	10	13	87
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys.zł	8	62	14	16	188
750 tys. - 1249 tys.	16	62	12	11	300
1250 tys. - 1749 tys.	11	60	16	14	228
1750 tys. - 2249 tys.	13	62	16	9	219
2250 tys. i powyżej	9	68	15	7	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	58	15	14	513
Średnie	9	65	15	11	492
Dobre	13	69	12	6	210
Zainteresowanie polityką					
Duże	8	66	15	11	145
Średnie	12	68	13	7	498
Małe lub żadne	12	57	16	15	575
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	64	16	11	89
Raz w tygodniu	13	62	14	11	719
Kilka razy w roku	7	64	17	11	281
W ogóle nie uczestniczy	13	64	14	9	127
Poglądy polityczne					
Lewica	5	64	24	7	204
Centrum	10	69	12	9	378
Prawica	11	70	13	6	286
Trudno powiedzieć	17	50	14	19	350

Tabela 5. Kto, Pana(i) zdaniem, powinien dać tym ludziom takie odszkodowanie/rekompensatę? 1 - Państwo polskie; 2 - Państwo, na którego terenie pozostał majątek

			(%)	
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	79	17	1179
Płeć				
Mężczyźni	5	79	16	560
Kobiety	5	78	17	619
Wiek				
do 24 lat	8	72	19	161
25-34	5	82	13	194
35-44	5	78	17	281
45-54	3	85	12	182
55-64	4	84	12	159
65 lat i więcej	5	71	25	200
Miejsce zamieszkania				
Wieś	4	74	22	448
Miasto do 20 tys.	3	85	12	105
od 21 do 40 tys.	7	80	13	117
41-100 tys.	4	84	12	122
101-500 tys.	7	77	16	196
501 tys. i więcej mieszk.	5	82	13	191
Region				
Północny	8	79	13	128
Zachodni	9	77	14	128
Środkowo-zachodni	3	83	14	174
Środkowy	6	79	15	209
Wschodni	2	78	20	146
Południowo-wschodni	3	72	25	187
Południowo-zachodni	4	81	15	207
Wykształcenie				
Podstawowe	4	76	20	413
Zasadnicze zawodowe	3	81	16	329
Średnie	7	78	15	345
Wyższe	8	83	10	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	5	81	13	75
Prac. umysł. niż. szczebla	7	76	17	103
Pracownicy fiz. - umysł.	3	78	18	56
Robotnicy wykwalifikowani	4	80	16	125
Robotnicy niewykwalifik.	5	87	8	69
Rolnicy	5	69	26	86
Prywatni przedsiębiorcy	7	84	9	40
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	4	78	19	398
Uczniowie i studenci	9	75	16	51
Bezrobotni	0	84	16	90
Gospodynie domowe i inni	10	79	11	84
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł.	4	75	21	185
750 tys. - 1249 tys.	3	81	16	295
1250 tys. - 1749 tys.	6	76	17	219
1750 tys. - 2249 tys.	5	79	17	207
2250 tys. i powyżej	7	80	13	244
Ocena własnych war. mater.				
Złe	5	77	18	497
Średnie	4	80	16	475
Dobre	6	79	14	204
Zainteresowanie polityką				
Duże	8	76	16	136
Średnie	5	84	11	484
Małe lub żadne	4	75	21	559
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	0	74	26	86
Raz w tygodniu	5	78	17	695
Kilka razy w roku	3	80	17	272
W ogóle nie uczestniczy	10	80	10	123
Poglądy polityczne				
Lewica	4	84	12	193
Centrum	5	78	17	367
Prawica	6	84	10	277
Trudno powiedzieć	4	72	24	342

Tabela 6. Jeżeli podjęta zostanie decyzja o zwrocie upaństwowionych majątków i odszkodowaniach za mienie pozostawione na terenie byłego ZSRR, to w jaki sposób - Pana(i) zdaniem - powinno to zostać przeprowadzone? Czy ludzie ci powinni dostać: 1 - utracony majątek; 2 - równowartość majątku w innych nieruchomościach, np. ziemię po zlikwidowanych PGR-ach; 3 - odszkodowanie pieniężne; 4 - akcje prywatyzowanych przedsiębiorstw, papiery wartościowe; 5 - świadectwa udziałowe Programu Powszechnej Prywatyzacji

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	7	20	27	11	7	29	1206
Płeć							
Mężczyźni	6	22	27	12	8	26	573
Kobiety	7	18	27	10	5	32	633
Wiek							
do 24 lat	9	18	28	8	5	31	164
25-34	6	21	25	15	8	25	196
35-44	5	19	31	11	8	25	287
45-54	8	24	25	11	5	27	185
55-64	3	19	32	12	7	27	165
65 lat i więcej	8	19	19	8	5	40	206
Miejsce zamieszkania							
Wieś	7	21	29	7	4	32	457
Miasto do 20 tys.	4	21	21	16	15	23	113
od 21 do 40 tys.	4	23	27	14	6	26	120
41-100 tys.	11	23	20	10	4	32	127
101-500 tys.	8	21	24	12	9	27	196
501 tys. i więcej mieszk.	7	13	32	15	8	26	194
Region							
Północny	6	32	24	12	8	18	129
Zachodni	6	21	23	15	16	25	132
Środkowozachodni	8	14	29	20	6	23	179
Środkowy	8	16	22	7	5	41	217
Wschodni	4	15	38	9	3	31	146
Południowo-wschodni	7	23	31	7	6	26	192
Południowo-zachodni	12	22	23	9	3	31	211
Wykształcenie							
Podstawowe	7	17	28	9	5	34	420
Zasadnicze zawodowe	6	22	30	10	6	26	334
Średnie	5	22	24	15	8	26	358
Wyższe	13	19	19	10	13	26	94
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	11	17	24	15	10	24	78
Prac.umysł.niż.szczebla	2	23	25	14	10	25	106
Pracownicy fiz.- umysł.	6	19	26	14	9	27	60
Robotnicy wykwalifikowani	3	26	22	12	9	28	126
Robotnicy niewykwalifik.	15	18	32	6	11	18	69
Rolnicy	4	19	37	9	2	28	87
Prywatni przedsiębiorcy	12	31	25	13	7	12	40
Bierni zawodowo							
Renciści i emeryci	6	19	24	10	5	35	411
Uczniowie i studenci	7	19	25	9	9	31	52
Bezrobotni	2	22	34	8	4	30	90
Gospodynie domowe i inni	13	13	29	13	4	27	86
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 750 tys.zł	5	17	32	10	4	32	188
750 tys. - 1249 tys.	6	20	34	9	5	26	296
1250 tys. - 1749 tys.	5	19	25	10	8	32	225
1750 tys. - 2249 tys.	9	22	23	11	7	28	215
2250 tys. i powyżej	10	24	19	15	8	24	254
Ocena własnych war. mater.							
Złe	6	19	29	11	6	30	508
Średnie	6	23	26	10	7	30	486
Dobre	12	19	23	15	7	24	209
Zainteresowanie polityką							
Duże	7	21	23	14	15	20	143
Średnie	8	22	27	13	8	23	495
Małe lub żadne	6	18	28	9	3	36	568
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	5	21	27	9	6	31	89
Raz w tygodniu	7	21	27	11	5	30	712
Kilka razy w roku	5	19	26	12	10	28	277
W ogóle nie uczestniczy	10	17	26	13	9	24	125
Poglądy polityczne							
Lewica	5	16	26	17	12	24	201
Centrum	6	24	27	11	7	26	377
Prawica	7	23	30	12	7	21	281
Trudno powiedzieć	9	17	24	6	3	41	347